

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на доц. д-р **Донка Димитрова Желязкова**, катедра „Икономика и управление на търговията и услугите“, Икономически университет – Варна, за участие в конкурс за „професор“ по научна специалност „Икономика и управление (транспортна логистика)“ по конкурс обявен в Държавен вестник, бр. 105 / 13.12.2024 г.

А. Научни трудове за участие в конкурса за АД „професор“

І. Монография или равностойни публикации по чл. 118, ал. 2, т.4 и чл. 129, ал.2 от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
1.	1.	Желязкова, Д. (2023) Състояние и тенденции в развитието на пазара на транспортни услуги в България. Монография. Библиотека проф. Цани Калянджиев. Варна: „Наука и икономика“, кн. 90, 152 с. ISBN 978-954-21-1158-0. Резюме: В логическа последователност изследването поставя теоретичните основи на пазара на транспортни услуги, като разкрива неговата същност, особености и методика за изследване на състоянието и развитието му. Въз основа на проведените теоретични обобщения се изследва пазарът на транспортни услуги в България през периода 2012 – 2021 г., като се проследяват основни показатели, характеризиращи сектор „Транспорт, складиране и пощи“ на страната; анализира се динамиката в развитието на видовете транспорт, чиито услуги са търсени на българския пазар за превоз на товари; разглеждат се големите транспортни фирми на България; проследяват се количествените параметри на подвижния състав, използван от различните видове транспорт и се измерват показатели, характеризиращи състоянието на транспортната инфраструктура в България през изследвания период. В практико-приложен план в разработката се коментират проблеми и перспективи пред развитието на пазара на транспортни услуги в България, свързани както с конвенционални подходи за развитие, така и с иновативни практики, попадащи в обсега на съвременната дигитална трансформация на обществото. Целта на монографията е да се направи теоретичен обзор на същността и особеностите на пазара на транспортни услуги и въз основа на анализ на състоянието и тенденциите за неговото развитие в България да се локализируют проблеми и да се очертаят насоки за бъдещото му развитие. В съответствие с поставената цел на разработката са обособени три структурни единици, обвързани логически помежду си.

	В първата глава се дефинират теоретичните основи на пазара на транспортни услуги, като на базата на задълбочен обзор на авторови позиции от англосаксонската, българската и руската школа се извежда неговата същност. За целите на изследването под понятието „пазар на транспортни услуги“ се разбира организационен пазар, на който се срещат търсенето и предлагането на транспортни услуги, свързани с превозите на товари, предоставяни на потребителите (товародатели и товарополучатели) от транспортни фирми, намиращи се във взаимодействие с инфраструктурните предприятия, административните регулиращи органи и правителството, както и с доставчиците на ресурси за производството на транспортни услуги. В разработката се разглеждат още: основни особености на този пазар, касаещи транспортните услуги, като обект на пазарни взаимоотношения, разграничени на основни, допълнителни и съпътстващи; основни участници, сведени до потребители на транспортни услуги и транспортни оператори, инфраструктурни управители, административни регулиращи органи и правителството; действието на механизъм на саморегулиране, който включва редица елементи, неразривно свързани помежду си и оказващи пряко влияние върху отношенията между пазарните участници. Втората глава е посветена на изследователския интерес на автора към актуалното състояние на пазара на транспортни услуги в България, като се проследява динамичното му развитие на базата на основни икономически показатели по съпоставими цени за сектор „Транспорт, складиране и пощи“ в България за периода 2012 – 2020 г. С оглед задълбочаване на изследователските процеси потенциалът на българския пазар на транспортни услуги се анализира през призмата на динамиката в развитието на търсените видове транспорт на българския пазар за превоз на товари; на състоянието на големите фирми, предлагащи транспортни услуги; на количествените характеристики на подвижния състав, експлоатиран от всеки вид транспорт, както и се измерват показатели, оценяващи транспортната инфраструктура в България през периода 2012 – 2021 г. Третата глава е с практико-приложен характер и очертава някои проблеми, възможности и перспективи пред развитието на пазара на транспортни услуги в България, свързани както с конвенционални подходи за развитие, така и с иновативни практики, попадащи в обсега на съвременната дигитална трансформация на процесите и обществото. Разглеждат се и инвестициите в транспортната инфраструктура България през призмата на европейската транспортна политика.
--	---

II. Монографии и студии

Общ номер	Номер в група	Заглавие
2.	1.	Zhelyazkova, D. (2024) How Passenger Transport is Developing in Bulgaria in the Conditions of a Dynamic Changing Environment? Economic Thought Journal, 69 (1), 54-84. https://doi.org/10.56497/etj2469104 pdf file ISSN 0013-2993 (за печатното издание), ISSN 2815-3189 (за онлайн изданието) CEEOL Резюме: Настоящото изследване търси отговор на въпроса как се развива пътническият транспорт на България в периода 2012 – 2022 г., за да се установят предпочитанията на българите. На теоретично ниво са изложени твърдения, свързани със спецификата и се коментират видовете превози на пътници. Научният интерес е насочен към проследяване на динамиката в развитието на всички пътнически транспортни алтернативи, формиращи предлагането на транспортния пазар в България – железопътен, автобусен, въздушен, воден и градски електротранспорт. За изследване и измерване като основни измерители се използват параметрите на дейността в сегмента пътнически превози – брой пътници, пътникокилометри и средно превозно разстояние. През изследвания период пътническият транспорт в България се развива с променливи темпове, повлияни от факторите на околната среда. Най-засегнат от пандемията през 2020 – 2021 г. е въздушният транспорт. Наблюдава се намаление на общия брой превозени пътници и извършената работа през 2022 г. спрямо 2012 г. Този спад се дължи на спад в показателите за автобусен и железопътен транспорт. Проучването установява, че българите предпочитат автобусния транспорт пред другите алтернативи на обществени превози. Въпреки че абсолютният брой превозни средства в този сегмент намалява, най-голям е относителният дял по показателите превозени пътници и извършена работа в общата транспортна дейност на страната. В практико-приложен аспект вниманието е насочено към съвременните решения, свързани с информационните и комуникационни технологии и някои възможности за привличане на пътници към градския транспорт. Авторът обръща внимание и на някои инициативи на ЕС в областта на въздушния и морския транспорт, касаещи енергийната политика на алианса.
3.	2.	Димитрова, В., Д. Желязкова и др. (2021) Влияние на дигитализацията на търговията върху икономическото развитие на България и регионите. // Монография, Библиотека проф. Цани Калянджиев. Варна: „Наука и икономика“, кн. 70, глава осма (с. 186 – 208), 254 с. ISBN 978-954-21-1072-9

	Резюме: Дигитализацията е в основата на еволюцията на търговията, както като функция на входа и изхода на предприятията, така и като икономически сектор. Динамиката в процесите на цифрови иновации води до реструктуриране на икономиката, поява на нови търговски посредници, предоставящи дигитални услуги, взаимно проникване на съществуващите форми на търговия и създаване на нови, конвергенция между икономическите сектори и функциите в бизнес организацията. Целта на монографичния труд е да се изследва дигиталната трансформация на търговията и въздействието на основни нейни ефекти върху икономиката на България, на национално и регионално равнище, да се проучат съществуващите политики за подпомагане и регулиране на дигитализацията, както и да се предложат насоки за тяхното усъвършенстване. Предметът на разработката е ограничен и структуриран в няколко направления: изследване на промяната в поведението и избора на крайните потребители в контекста на дигитализацията; проучване на процеса на дигитализация на предприятията; анализ на връзката между телекомуникации, електронна търговия и икономически растеж на страната, измерен чрез БВП; оценка на еволюцията в конкурентната структура на търговията и конкурентната динамика; изследване на връзката между дигитализацията на търговията и индустрията на куриерските услуги. В глава осма е направен анализ на емпирична информация, който позволява да бъдат формулирани основни изводи за актуалното състояние на дейността на куриерските фирми, опериращи в България. Установено е нарастване нивата на конкуренцията в сектор „Транспорт, складиране и пощи“ и в частност в сегмента на пощенските и куриерските услуги, за което съдим от ръста в броя на предприятията; Констатирано е, че в сектора оперират малки и средни предприятия, тъй като средният брой на заетите в едно предприятие е 7 души към 2017 г. Очакванията са да се запази този формат на бизнеса, предвид влиянието на технологиите върху осъществяването на дейностите, свързани с предлагането на куриерските услуги и тяхното влияние върху производителността на труда на един зает в сектора; Изчислените нетни приходи от продажби (НПП), приходи от обичайна дейност (ПОД) и разходи от обичайна дейност (РОД) средно на едно лице, заето в предприятията, осъществяващи дейност в сектор „Транспорт, складиране и пощи“ и за предприятията, осъществяващи пощенски и куриерски дейности (ПКД) в България за периода 2008 – 2017 г., отчитат ръст, който започва през 2011 г. Логично същите показатели, измерени на база предприятие, бележат спад, повлиян от увеличени брой на пазарните участници през годините; По всички измерени показатели най-високи резултати отчита Югозападен район, а най-ниски Северозападен район, което е
--	---

		следствие от различия в икономическото и демографско развитие на двете географски области.
4.	3.	Желязкова, Д., С. Пиддубриный (2021) Възможни сценарии за развитие на търговските отношения между Европейския съюз и Русия. Статия. // сп. Бизнес управление, Свищов: Издателство Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Брой 4, с. 64-87. ISSN: 0861-6604-печатно издание; ISSN: 2534-8396-електронно издание. RePec, Google Scholar, CEEOL, Ebsco. Резюме: Разработката представя общи сценарии за бъдещото развитие на търговските отношения между ЕС и Русия, които условно са обозначени като „стагнационен“, „оптимистичен“ и „песимистичен“. Като ключов индикатор за разграничаването на тези сценарии се използва динамиката на санкционния режим. Първият сценарий, наречен „стагнационен“, свързваме с очакванията за сериозно забавяне на икономическия растеж на ЕС и Русия. Вторият, определен като „оптимистичен“, се базира на очакванията за поетапно възстановяване и развитие на търговските отношения между двете страни в дългосрочен времеви диапазон. Третият сценарий е определен като „песимистичен“ предвид консолидираното затягане на антируските санкции в рамките на трансатлантическия алианс и разширяването на контрамерките на Русия.
5.	4.	Желязкова, Д., Д. Гроздева, М. Стоянов (2020) Ефекти от дейността на организациите, предоставящи куриерски услуги и осъществяващи търговия на дребно извън търговските обекти на българската икономика. Студия. // сп. Научни трудове на УНСС, бр. 2, София: Унив. изд. „Стопанство“, с. 125 – 157. ISSN (print): 0861-9344, ISSN (online): 2534-8957 RePec Резюме: Настоящата студия е провокирана от динамиката в развитието на съвременните стопанските дейности, стимулирани от навлизането на информационно-комуникационните технологии в икономиката и личния живот на гражданите. На тази основа е формулирана и водещата цел на изследването, сведена до теоретично обобщение на същността, ролята и мястото на куриерските услуги и търговията на дребно извън търговски обекти, като елементи на веригата на доставки, и от тази позиция да се изследва състоянието и развитието на дейността им на национално ниво и да се посочат възможните рискове, свързани с осъществяването на посочените бизнес дейности. В хода на анализа паралелно са разкрити специфични теоретични аспекти на куриерските услуги и на извънмагазинната търговия на дребно като на база емпирична информация са проследени важни закономерности в тяхното изменение. Разработката завършва с опит за систематизиране на основните рискове, които съпътстват участниците в търговския обмен и осигуряването на неговата логистична поддръжка в лицето на фирмите, опериращи в сферата на пощенските и куриерски услуги.

6.	5.	Zhelyazkova, D., N. Petrova (2020) Possibilities for Improvement of the Service, Provided by Energo-Pro Varna JSC to End Domestic Customers in the City of Varna. Студия. // Economic Research Academy of Sciences № 3, pp. 166 – 192. ISSN 0205-3292 Scopus Резюме: Статията има за цел да очертае спецификата на пазара на електроенергия и на базата на проучване на потребителската нагласа за удовлетвореността от услугата и качеството на доставената на битовите клиенти на Енерго-Про Варна АД в гр. Варна услуги, за да се очертаят възможностите за подобряване на услугата, предоставяна от фирмата. Основният метод, използван в хода на изследването, е въпросникът, с оглед натрупването на информация относно оценката на крайните потребители за различните аспекти на процеса на електроснабдяване. На тази основа са систематизирани три основни предложения за подобряване на обслужването на клиентите, свързани с аутсорсинг на телефонните услуги, въвеждането на чатботове за онлайн услугите и повишаване на качеството на услугата с помощта на т.нар. „седем инструмента за качество“. ”: Контролен списък, Метод на стратификация (диференциране), Хистограма, Дисперсионна диаграма, Диаграма на Ишикава, Диаграма на Парето и Контролна диаграма.
7.	6.	Николаев, Р., Т. Милкова, Д. Желязкова, Р. Мирянов, В. Георгиева (2019) Оптимизиране на икономически процеси в производствено-транспортната система на предприятието. // Монография, Библиотека проф. Цани Калянджиев. Варна: „Наука и икономика“, кн. 62, глава първа (с. 16-63), 197 с. ISBN 978-954-21-1030-9 Резюме: Стопанските субекти, опериращи в условията на несигурност и силно конкурентна среда, се стремят да постигнат оптимални резултати от своята дейност. Една от възможностите в тази насока свързваме с правилното планиране на икономически процеси, протичащи в обсега на производствено-транспортната система на предприятието, където се констатираат обективни условия за провеждане на задълбочени изследвания с теоретичен и приложен характер. В монографичния труд се защитава тезата, че приложените икономически анализи, конструирани нови и модифицираните съществуващи производствено-транспортни еднопродуктови и многопродуктови модели, както и извършените следоптимални анализи, ще разкрият някои конкретни възможности за оптимизиране на различни икономически процеси, протичащи в транспортно-логистичните системи на предприятията. Извършените изследвания най-общо се свеждат до: поставяне на методологични основи на управлението на товарните превози в транспортно-логистични системи; разработване на еднопродуктови производствено-транспортни модели – с и без параметър, разработване на аналитични методи за решаването им, както и извършване на следоптимални анализи на резултатите; разработване на многопродуктови производствено-

		транспортни модели, предлагане на аналитични методи за решаване и демонстриране на възможностите за приложението им. В първа глава на монографичния труд в теоретичен план е представено корпоративното управление в сферата на транспортните дейности, като транспортната дейност е сведена до пространствената промяна на товарите и пътниците със своите особености. Представен е и концептуален подход за управление на товарните превози в транспортно-логистичните системи. За целта се разкрива същността на транспортно-логистичната система, изградена върху определени системни принципи, каквито са принципите за цялостност, системна зависимост на компонентите, структурност и обусловеност на транспортно-логистичната система от структурата. Фокусът на вниманието е насочен към функциите на транспортно-логистичните системи при управление на товарни превози, диференцирани на стратегически, тактически и оперативни. Интерес представлява и идеята за устойчиво развитие в сферата на транспорта, която кореспондира с изискването социалните и икономическите нужди от мобилност да се удовлетворяват в унисон с природата.
8.	7.	Zhelyazkova, D. (2019) Energy Consumption in the Transport in Bulgaria in the Contemporary Conditions. Студия. // Economic Research Academy of Sciences № 2, pp. 73 – 99. ISSN 0205-3292 Scopus Резюме: В настоящата разработка авторът си поставя като основна цел в теоретичен план да открие транспорта в логистиката и да фокусира вниманието върху някои възможности за оптимални решения и въз основа на анализ на динамиката в развитието на крайното енергийно потребление в транспортния сектор на България, да разкрие ролята на технологиите като средство за подобряване на енергийната ефективност в транспорта на страната. За постигане на тази цел в теоретичен план транспортът е дефиниран в контекста на цялостния възпроизводствен процес, откроява се неговата роля в обхвата на веригата на доставки и в тази връзка се разглежда системния подход като начин за оптимизиране на разходите в транспорта. Съпоставят се отделните видове транспорт, тъй като сравнителната характеристика е един от подходите, който ще позволи да бъдат взети транспортни решения, кореспондиращи със съвременните изисквания за икономическа ефективност и екологичност. Аналитичната част проследява динамиката в развитието на крайното енергийно потребление в транспортния сектор на България за периода 2001 – 2017 г., диференцирано по видове транспорт, за да могат да бъдат открити спецификите на различните транспортни алтернативи по отношение на използваните източници на енергия. Въз основа на направените анализи са формулирани изводи, които акцентират върху установените тенденции и локализираните проблеми.

		В приложната трета част се извеждат технологичните постижения в областта на автомобилостроенето като главни източници за подобряване на енергийната ефективност в транспорта на България.
9.	8.	Желязкова, Д. (2019) Устойчиво развитие на транспорта в границите на Европейския съюз. Студия. // Годишник – ИУ-Варна, том 89 (2017/2018), Варна, с. 88 – 147. ISSN 0861-6752 RePec Резюме: Настоящата разработка си поставя за цел да бъдат разгледани теоретико-методологичните основи на устойчивия транспорт като част от шестата иновационна вълна и въз основа на анализ на неговото развитие в границите на Европейския съюз да бъдат разкрити някои ключови тенденции. Устойчивите аспекти на транспорта са разгледани в теоретичен план от позицията на индустриалната революция и по-конкретно фокусът на вниманието е насочен върху шестата иновационна вълна. Методиката на изследване се базира на рамковите индикатори за устойчиво развитие на товарния и пътническият транспорт, систематизирани от Евростат. Аналитичните процеси следват стриктно методиката и локализируют някои ключови тенденции в устойчивото развитие на транспорта в границите на Европейския съюз, очертани през периода 2007 – 2015/2017 г.
10.	9.	Zhelyazkova, D. (2017) The Place of Transport in the Circular Economy of Bulgaria. Студия. // Economic Research Academy of Sciences № 6, pp. 73 – 103. ISSN 0205-3292 Scopus Резюме: Кръговата икономика се основава на три основни принципа: намаляване, повторна употреба и рециклиране, които могат да бъдат успешно приложени с помощта на транспорта, който се разглежда като ключова роля в логистиката. В настоящата статия тази идея е развита чрез извършване на теоретичен преглед на същността на кръговата икономика и е анализирано въздействието на транспорта върху екологичната ситуация на България, за да се разкрият възможности за прилагане на съвременни решения за защита на заобикаляща среда. Тези възможности са свързани с прилагането на кръгов икономически модел в страната и специализацията на българската икономика в сектора на производство на биогорива, рециклиране на излезли от употреба автомобили и гуми.
11.	10.	Желязкова, Д. (2017) Устойчиво развитие на транспортната система на България. Студия. // Икономика 21, Свищов: Издателство Стопанска академия “Д. А. Ценов”, Брой 2, с. 81 – 132. ISSN 2534-9457 (Online); ISSN 1214-3123 (Print) CEEOL Резюме: Разработката има за цел, в контекста на идеята за устойчиво развитие да се направи теоретичен обзор за същността на транспортната система и да се изследват рамкови индикатори за развитие на товарния и пътническият транспорт, с оглед разкриване на възможности за подобряване на инфраструктурата и прилагане на световни

		практики в транспортния сектор на България. В тази връзка е направен теоретичен преглед на същността на транспортната система и на устойчивото развитие при вземане на решения за преодоляване на пространственото несъответствие на товари и пътници. Систематизирани са ефекти и индикатори на устойчиво развитие при превоза на пътници и товари. Изследователският интерес е насочен в две основни направления, отъждествени с две основни цели: осигуряване на висока мобилност на товарите и пътниците и намаляване на вредните въздействия на транспорта върху заобикалящата среда, преследвани от водещия индикатор „Консумация на енергия, отнесена към БВП” и измерени посредством конкретни показатели. Фокусът на вниманието е насочен и към останалите два рамкови индикатора „Сигурност и безопасност” и „Индикатор на средата”. Анализите се основават на официална статистическа информация от Eurostat и Националния статистически институт за България. Въз основа на теоретичния обзор и анализа на емпиричните бази от данни са локализиран проблем и са разкрити възможности за повишаване качеството на транспортната инфраструктура на България и за адаптиране на световни практики към българските условия, които да допринесат за активно прилагане на идеите за устойчиво развитие в транспортния сектор на страната.
12.	11.	Желязкова, Д., М. Токушева (2016) Възможности за подобряване обслужването на клиентите от куриерски фирми, опериращи в област Варна. Студия. // Годишник – ИУ-Варна, том 87 (2015), Варна, 2016, с. 292 – 342. ISSN 0861-6752. Увод, Параграфи 1.1., 1.2., 1.3. и 2.1. с. 292 – 310, Параграфи 3.1., 3.2. и Заключение 327 – 342. RePec Резюме: Обслужването на клиентите е важен аспект от стопанската дейност на фирмите, особено в условията на конкурентен натиск, каквито са характерни за сектора на куриерските услуги както в национален, така и в регионален мащаб. Актуалните параметри на пазарната среда провокират интереса към куриерските фирми и техните проблеми в сферата на обслужването. Познаването на клиентите и техните очаквания са в основата на фирмения успех, което налага и тяхното системно изучаване посредством научно обосновани методи. За целите на настоящото изследване се прилага анкетният метод, който позволява систематизиране на информацията относно оценката на крайните потребители за различни аспекти от процеса на предоставяне на куриерски услуги от фирми, опериращи на територията на област Варна. Въз основа на акумулирания информационен масив се разкриват възможности за подобряване обслужването на клиентите в региона.
13.	12.	Желязкова, Д., М. Стоянов и Д. Гроздева. (2016) Извънмагазинната търговия и куриерските услуги като елементи на националните и регионални измерения на търговията и транспорта. Студия. // Годишник – ИУ-Варна, том 87

		(2015), Варна, с. 187 – 242. ISSN 0861-6752. Параграф 1.2., с. 205 – 210, параграф 2.2., с. 219 – 227, параграф 3.2., с. 231 – 235 RePec Резюме: Извънмагазинната търговия на дребно, куриерските и пощенските услуги са важни елементи от националните и регионалните измерения на търговията и транспорта и са тясно свързани помежду си, особено в контекста на електронната търговия, която се развива с най-бързи темпове в условия на глобална икономическа и социална интеграция на обществото. На тази основа възниква идеята за теоретичен преглед на извънмагазинната търговия с цел разкриване на нейната същност и видове, както и систематизиране на някои особености, характерни за куриерските и пощенските услуги и локализиране на тяхното значение. Теоретичните постановки в очертаните области са проектирани в реална среда с помощта на официални статистически данни на регионално и национално ниво, което позволява на авторите да разкрият актуални въпроси, да систематизират възможностите за тяхното разрешаване и да дадат насоки за развитие на съвременните извънмагазинни търговци и техните партньори в лицето на фирмите за куриерски услуги.
14.	13.	Желязкова, Д. (2015) Глобални и регионални измерения на транспорта. Монография. Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“. ISBN 978-954-21-0861-0 Резюме: Разработката разкрива теоретичните основи на транспорта в контекста на транспортната логистика и в границите на логистичната система, като паралелно с това се конкретизират някои особености на модерните решения и се систематизират показатели за изследване състоянието на транспортния сектор. Предлага се и математически модел за оптимизация на общото количество извършена работа от товарния транспорт, който се апробира на база статистически данни за извършената работа в транспортния сектор на България през периода 2000 – 2013 г. и на тази основа се извеждат някои основни насоки за оптимално развитие на транспортната дейност. Проведено е емпирично изследване на актуалното състояние на транспорта в международен, национален и регионален мащаб, основано на система от показатели, хронологично и логически обвързани за постигане на поставената от автора цел – „въз основа на изследвания с теоретична и приложна значимост да бъдат систематизирани проблеми и локализирани възможности за развитие в сферата на транспорта на международно, национално и регионално равнище“. В резултат на направените анализи са формулирани изводи и перспективи за развитие на отделните видове транспорт, свързани с многоаспектни възможности в стратегически план, които включват както потенциални насоки в организацията на транспорта, така и важни инфраструктурни решения.
15.	14.	Желязкова, Д. (2013) Състояние и перспективи за развитие на концентрацията в логистичния сектор на България.

		Студия. // Икономика 21, Свищов: Издателство Стопанска академия “Д. А. Ценов”, Брой 1, с. 73 – 101. ISSN 1314-3123 CEEOL Резюме: Концентрацията в логистичния сектор се разглежда в теоретичен план като се извеждат основни характеристики, които могат да бъдат открити като съществени при описание на модерните комплекси с логистично предназначение, каквито са: местоположение, размер на площите, вид на площите, техническа спецификация, допълнителни площи, инфраструктура, услуги. Систематизирани са показатели за оценка на състоянието и равнището на концентрация в логистиката като се прилагат методите на групиране и на усредняване. На тази основа се провежда изследване на концентрацията в логистичния сектор на България и се формулират някои перспективи и възможности за развитие.
16.	15.	Желязкова, Д. (2013) Сравнителна характеристика на куриерски фирми, опериращи в България. Студия. // сп. Икономически изследвания, София: Институт за икономически изследвания на БАН, кн. 3, с. 138 – 188. ISSN 0205-3292 Scopus Резюме: В теоретичен план са разгледани аспекти от същността на куриерските услуги, както и комбинации от различни допълнителни компоненти, които могат да отговорят на нуждите и изискванията на клиентите. Изведени са някои особености, които важат за куриерските услуги, регламентирани са принципи, на които се подчинява една модерна система на обслужване на клиентите и са систематизирани показатели, които могат да бъдат използвани при формирането на сравнителна характеристика на куриерски фирми, опериращи на даден пазар. В изследователската част е проведен анализ на състоянието на неуниверсалните пощенски услуги (НПУ) в България като е проследено тяхното състояние и в сравнителен план е направена характеристика на предлаганите условия за международни и вътрешни доставки от избрани куриерски фирми, опериращи в нашата страна. На тази основа са локализирани редица проблеми, които съпътстват предлагането на куриерски услуги в България и са компилирани някои препоръки, с оглед подобряване качеството на обслужване както на частните, така и на бизнес клиентите.

III. Научни статии

Общ номер	Номер в група	Заглавие
17.	1.	Zhelyazkova, D. (2023) What is happening to Bulgaria's maritime transport? // Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, 12 (3), pp. 26 – 33. ISSN 1314-7390. RePec и CEEOL Резюме: Настоящата статия разглежда актуалното състояние на морския транспорт в България с идеята да разбере какво се случва в този сегмент от транспортния пазар, предвид сериозното влияние върху динамиката на неговото развитие, което факторите на околната среда оказват през последните години. Целта на автора е да проследи товарооборота, преминал през българските пристанища и да установи промените, настъпили в резултат на пандемията и последвалите военни действия на територията на Украйна. Развитието на морския транспорт на България е свързано с вземането на решения за възстановяването на флота под български флаг, инвестиционната дейност в националната пристанищна инфраструктура и стабилизирането на геополитическата обстановка в Черноморския регион.
18.	2.	Желязкова, Д., М. Стоянов. (2023) Състояние и проблеми пред операторите, предоставящи пощенски услуги в Република България. Научни трудове на УНСС, том 2, с. 53 – 63. DOI: https://doi.org/10.37075/RP.2023.2.04 https://www.unwe.bg/doi/researchpapers/2023.2/RP.2023.2.04.pdf ISSN (print): 0861-9344; ISSN (online): 2534-8957 RePec, Google Scholar, ROAD, SIS, J-Gate, CEEOL, Crossref. Резюме: Дигиталната трансформация, миграцията на продуктовия обмен в онлайн среда и несигурността на стопанската система формират нови предизвикателства пред операторите, предоставящи пощенски и логистичните услуги. Тяхната ключова роля в икономиката на обмена издига на предно място проблемите на равнището и комплексността на предлаганото обслужване. В настоящата работа са изследвани актуалните измерения при предлагането на пощенски услуги в България, което позволява да бъдат локализиран основни проблеми и възможни техни решения, които са определени в измеренията на иновативно адаптиране на достиженията на научния прогрес, инвестиции в нова техника и технологии и обезпечаване на информационната сигурност на бизнеса.
19.	3.	Zhelyazkova, D. (2022) The Development of Passenger Air Transport in an Environment of Dynamic Changes. Economic Thought Journal, 67 (6), pp. 705 – 718. https://doi.org/10.56497/etj2267605 ISSN 0013-2993 (за печатното издание), ISSN 2815-3189 (за онлайн изданието) RePec, CEEOL, Google Scholar Резюме: Основната цел на автора е да представи редица характеристики, свързани с въздушния транспорт –

		реализирани от нискотарифните авиокомпани и въз основа на анализ на текущото състояние на пътническия въздушен транспорт – и да очертае някои перспективи за развитие на авиацията като цяло. За постигането на тази цел са систематизирани предимствата и недостатъците, съпътстващи превоза на пътници от нискотарифните авиокомпани. В съответствие с тези теоретични разсъждения е направен анализ на текущите измерения на развитието на този пазарен сегмент, базиран на показателите, които в световен мащаб отчитат пазарния дял на нискотарифните авиокомпани в определени региони по света, включително и в Европа що се отнася до годишния ръст на търсенето на пътнически въздушен транспорт на световно ниво. На национално ниво пътничкопотоците на летищата София, Варна и Бургас се следят на годишна база, а курортните летища имат месечни отчети. В заключенията си авторката открива няколко перспективи за развитие на въздушния транспорт, които са свързани основно със симбиозата между транспортни алтернативи и екологични транспортни решения.
20.	4.	Zhelyazkova, D. (2022) The Air Transport of Bulgaria in the Conditions of Crisis. // Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, 11 (2), 2022, pp. 236 – 242. ISSN 1314-7390. RePec и CEEOL Резюме: Настоящата разработка проследява отражението на промените в обкръжаващата среда върху въздушния транспорт на България, който е особено уязвим в условията на криза. Този транспортен сектор се разглежда през призмата на здравната криза, която съпътства човечеството през последните повече от две години и в бъдеще въздушният транспорт ще продължи да бъде пряко засегнат от неблагоприятната политическа обстановка в Украйна и наложените санкции на и от Руската Федерация. В тази връзка е формулирана и целта на разработка, а именно да проследи развитието на въздушния транспорт на България в условията на криза и да очертае визията за неговото бъдещо развитие. Прогнозите са въздушният транспорт постепенно да се възстанови, но прогнозите са умерено оптимистични предвид нестабилната среда и очакванията за предстояща икономическа криза, предизвикана главно от осезаем ръст в цените на горивата.
21.	5.	Zhelyazkova, D. (2021) Comparative analysis of the current state of maritime transport in Bulgaria and Romania. // Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, 10 (1), pp. 29-36. ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085. DOI: https://doi.org/10.36997/IJUSV-ESS/2021.10.1. RePec и CEEOL Резюме: Актуалните измерения на икономиката добиват глобални мащаби във всички измерения и това налага да се търсят адекватни решения и в сферата на транспорта, които не само да отговорят на изискванията за доставки точно време и точно на място, но и да бъдат съобразени с основните икономически параметри и екологични фактори. Един от вариантите, който позволява превоза на товари при благоприятни разходи и екологични

		отпечатъци, е морският транспорт. Поради това считаме, че той трябва да присъства осезателно в транспортното пространство на България. В хода на изследване се установи, че българският морски транспорт е на изключително ниски нива по показателя „good carried“ и в сравнителен план отстъпва на румънския. Това поставя страната в неблагоприятна конкурентна позиция на транспортния пазар на Европа.
22.	6.	Желязкова, Д., С. Пиддубриный (2021) Етапи в развитието на търговските отношения между Европейския съюз и Русия. Статия. // сп. Бизнес управление, Свищов: Издателство Стопанска академия „Д. А. Ценов”, Брой 3, с. 76-92. ISSN: 0861-6604-печатно издание; ISSN: 2534-8396-електронно издание. RePec, Google Scholar, CEEOL, Ebsco. Резюме: Настоящата разработка проследява четири основни етапа в развитието на търговските отношения между Европейския съюз и Русия, които обхващат времеви хоризонт между 1992 г. и 2020 г. Тези етапи са условни и следват аналогията на основните етапи на жизнения цикъл (установяване, растеж и зрялост на отношенията), но във връзка с взаимните ограничителни мерки, представляващи особен интерес в контекста на проблематиката на разработката, отделно се разглежда съвременният етап, условно наречен, период на предизвикателства. Актуалността на темата и значимостта на разглеждания проблем са свързани, от една страна, със стратегическата значимост на търговските отношения между Европейския съюз и Русия и интензивността на търговските, инвестиционните и финансовите потоци, които мигрират между тях, а от друга страна с необходимостта от ревизия на тези отношения в контекста на съвременната икономическа и политическа среда.
23.	7.	Желязкова, Д., М. Стоянов (2020) Търговията и транспортът по време на пандемията COVID-19. // сп. Инфраструктура и комуникации: Научно издание на факултет „Икономика на инфраструктурата“ - УНСС, София: Изд. комплекс УНСС, 9, с. 44-59. ISSN 1314-0930 Резюме: През изминалите месеци стопанският и общественият живот бяха безпрецедентно повлияни от разразилата се пандемия на вирусното заболяване COVID-19. Нейното въздействие промени не само настоящето, но преформатира и бъдещото развитие на човешката цивилизация. Едни от секторите, които посрещнаха първата вълна на потребителската свръхреакция и установените мерки на националните власти за противодействие на епидемията, са търговията и транспортът. Те претърпяха не само рестрикции, но бяха натоварени да обезпечат протичането на живота при новите условия. В настоящата работа е направен преглед на краткосрочните ефекти върху развитието на свързаните помежду, чрез веригата на продуктовете доставки, транспортен и търговски сектор на българската икономика и едновременно свиване и разрастване на определени сегменти от тези икономически

		дейности. Посоченият процес е естествена реакция на успешната миграция на множество икономически дейности от офлайн бизнес към онлайн решения, които успешно компенсират и превъзможават ограниченията на здравеохранителни мерки, за да продължат изпълнението на своята мисия и бизнес операции при новите реалности.
24.	8.	Zhelyazkova, D. (2020) Current dimensions of maritime container shipping. // Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, 9(1), pp. 120 – 128. DOI: https://doi.org/10.36997/IJUSV-ESS/2020.9.1.120, pp. 120 – 128. ISSN 1314-7390 RePec, CEEOL Резюме: Основната цел на настоящото изследване е да се разгледат предимствата и недостатъците на контейнерите като основна транспортна единица в морския транспорт и да се очертаят съвременните измерения на международните контейнерни превози, въз основа на които да се направят изводи за тяхното развитие. За постигането на тази цел е направен теоретичен преглед на предимствата и недостатъците на контейнерите като основна транспортна единица в морския транспорт, в динамичен план са проучени данни, измерващи основните параметри на международния контейнерен транспорт и тенденциите в тяхното развитие. са били разкрити. На тази база са формулирани изводи относно развитието на международните контейнерни превози през разглеждания период.
25.	9.	Zhelyazkova, D. (2019) Development of Labor Resources in the "Transportation and storage" Sector of Bulgaria. // Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, 8 (3), pp. 3 – 9. ISSN 1314-7390 RePec, CEEOL Резюме: Трудовите ресурси са важен фактор за развитието на всеки сектор от националната икономика. Теоретично фокусът на вниманието е върху работната сила, разглеждана в контекста на факторите, влияещи върху решенията, свързани с местоположението на икономическите дейности. Особен интерес в настоящата работа представляват лицата, наети по трудово правоотношение в сектор Транспорт, складиране и пощи на България, които са наети както в сухопътния, въздушния и водния транспорт, така и в дейностите по складиране и обработка на товари, поддръжка дейности в транспорта и в пощенските и куриерските услуги. Изследователската част анализира динамиката на развитието на заетите в сектор Транспорт, складиране и пощи на България през периода 2002 – 2018 г. Накрая се правят основни изводи относно развитието на трудовите ресурси в сектора.
26.	10.	Желязкова, Д. (2018) В търсене на баланс при превозите на пътници в България. // сп. “Известия” на Съюза на учените - Варна, серия “Икономически науки”, т. 7, бр. 1, с. 14 – 20. ISSN 1314-7390 RePec, CEEOL Резюме: Пътническите превози са важна част от транспортната система на страната и обективно изискват проучване и търсене на възможности за тяхното оптимизиране в контекста на идеята за устойчиво развитие. Този

		сегмент от транспортния пазар става все по-динамичен в условията на глобализация и поставя нови ангажименти пред съвременното общество, за да го провокира да допринася за опазването на околната среда на базата на индивидуални решения и появата на добри практики от всеки член. Настоящото изследване изследва структурата на превозените пътници и извършената работа по видовете транспорт, включени в българската транспортна система, с цел да се установи наличието или липсата на баланс за периода 2006-2017 г. Като основен резултат от изследването се установява, че съществува дисбалансирана структура в сектора на пътническия транспорт на страната, която не отговаря на общата транспортна политика на ЕС-28, целяща равнопоставеното използване на всички възможности за превоз на пътници.
27.	11.	Желязкова, Д. (2017) Екологични проблеми и решения в транспортния сектор на България. // сп. “Известия” на Съюза на учените - Варна, серия “Икономически науки”, бр. 1, с. 28 – 33. ISSN 1314-7390 RePec Резюме: Настоящото изследване има за цел да разкрие някои екологични проблеми, които възникват в резултат на дейността на българския транспортен сектор, както и да предложи решения в очертаните насоки, диференцирани на ниво бизнес и на ниво държава. За постигането на тази цел емисиите от пътни и други замърсители от транспорта, изпускани в атмосферата на България, са обвързани с показателите за ефективност на транспорта и средното разстояние на движение на автомобилния транспорт като най-използван транспортен вариант. В хода на анализа са установени положителни тенденции в развитието на два важни показателя, измерващи въглеродния диоксид (CO ₂) от автомобилния транспорт в хиляди тона от 1 тон товар и въглеродния диоксид (CO ₂) от автомобилния транспорт в хиляди тона на 1 км изминато разстояние.
28.	12.	Zhelyazkova, D. (2016) Comparative assessment of the current parameters of the road and railway network in Bulgaria. // Journal L'Association 1901 “SEPIKE”, Ausgabe 14, Poitiers (France), Frankfurt (Germany), Los Angeles (U.S.), pp. 156 – 161. P-ISSN:2196-9531, e-ISSN: 2372-7438 Index Copernicus Резюме: Настоящата работа се занимава със сравнителна оценка на съвременните параметри на пътната и железопътната мрежа на България и избрани европейски страни, които са сравними в исторически и икономически аспект. За целта се изчисляват показатели за гъстотата на пътната и железопътната мрежа, измерена в km/1000 km ² и степента на удовлетвореност на населението от пътна и железопътна мрежа, измерена в km/10 000 души. Въз основа на проведеното емпирично изследване се правят изводи за състоянието на транспортната инфраструктура на България.
29.	13.	Желязкова, Д. (2016) Тунелните съоръжения, експлоатирани от автомобилния транспорт и идеята за устойчиво

		развитие на сектора. // сп. “Известия” на Съюза на учените - Варна, серия “Икономически науки”, с. 116 – 122. ISSN 1314-7390 RePec Резюме: Статията разкрива ролята на тунелните съоръжения, управлявани от автомобилния транспорт, като най-използваната транспортна алтернатива за осъществяване на идеята за устойчиво развитие на сектора. В текста проследяваме състоянието на тунелните съоръжения на национално ниво и даваме пример за добра практика, прилагана от европейските страни за тестване на основната характеристика на пътните съоръжения, допринасящи за осъществяването на транспортния процес, отговарящ добре на екологичните стандарти и защита на живота и здравето.
30.	14.	Желязкова, Д. (2015) Област Варна и област Бургас – транспортни възможности и перспективи. // сп. “Известия” на Съюза на учените - Варна, серия “Икономически науки”, с. 50 – 56. ISSN 1314-7390 RePec Резюме: Настоящата разработка има за цел да разгледа транспортните възможности на две от значимите български области и да съпостави техния потенциал за предоставяне на алтернативи при вземане на решения, свързани с придвижването на пътници и товари на територията на РБългария и извън границите на страната. В сравнителен план се проследяват отделните видове транспорт, за които е осигурена инфраструктура и се осъществяват транспортни процеси в рамките на териториалния обхват на област Варна и област Бургас.
31.	15.	Zhelyazkova, D. (2015) Comparative assessment of the degree of openness of the markets on the basis of Open Markets Index for Bulgaria, Romania and Slovakia. Book of Abstracts of the Fifth International Conference „After Communism. East and West Under Scrutiny“, организирана от Center of Post-Communist Political Studies (CEPOS) и Faculty of Social Sciences, University of Craiova, Romania, 24-25 April pp. 177 – 178. // Revista de științe politice. Revue des sciences politiques, № 46, 2015, pp. 111 – 124. (Online) - ISSN 2344 – 4452 и ISSN–L 1584 – 224X CEEOL Резюме: Количествените многокритериални модели имат все по-широка приложимост, с тях можем да оценим текущото състояние на националните и регионалните икономики. Това става чрез прилагането на строго стратифициран методологичен апарат, който съставя целенасочено определена емпирична база, обективно необходима за класирането на страните според натрупаните крайни резултати. Основната идея на настоящата статия е да се разгледа икономическият модел на Международната търговска камара (ICC), който позволява да се оцени степента на "отвореност" на пазарите въз основа на четири групи показатели: Наблюдавана отвореност към търговията, Търговска политика, Отвореност на ПЧИ и инфраструктура за търговия. Изследването се основава на съпоставяне на проследяване на отделни индикатори, които формират крайната

		оценка, базирана на Open Market Index, който е комплексният показател за "отвореността" на пазарите в България, Румъния и Словакия. Държавите, обект на анализ, са избрани по два основни признака: принадлежност към социалистическия модел на управление до 1989 г. и текущо пълноправно членство в ЕС-28. Постигането на основната цел изисква решаването на две основни задачи, свързани с: 1. Теоретично представяне на методологията, по която ICC регулира формирането на оценките на Open Market Index. 2. Анализ на отделни показатели, който акумулира крайните резултати по отделните показатели. Решаването на задачите поставя систематизирана основа за извеждане на изводи, които насочват вниманието към някои варианти и насоки. Те са потенциално достъпни за трите държави, които са обект на настоящото изследване.
32.	16.	Желязкова, Д. (2015) Теоретические основы транспортной логистики в новой экономической реальности. // сп. РИСК, бр. 1, с. 29 – 35. РИНЦ Резюме: Тази статия се стреми да разкрие теоретично някои съвременни аспекти от същността на транспортната логистика и да локализира нейните по-съществени характеристики, повлияни от динамиката на развитието на икономическите процеси, довели до разширяване на нейния обхват под натиска на глобализацията в икономическия свят. . Тези промени автоматично предефинират границите на товарните потоци под влияние на нарастващата взаимозависимост на националните икономики и пазари, което води до международна интеграция на стоки, капитали и пазари на труда.
33.	17.	Zhelyazkova, D. (2015) Contemporary Dimensions of Rail Transport. // Edition of the scientific Journal L'Association 1901 «SEPIKE», Ausgabe 8, Osthofen, Deutschland, Poitiers, France, Los Angeles, USA, It is indexed by CiteFactor, pp. 214 – 218. p-ISSN: 2196-9531 Index Copernicus Резюме: Тази статия предлага кратък преглед на състоянието на железопътния транспорт в световен мащаб чрез емпирично изследване на показателите за полезен товар-разстояние на товарния транспорт и за гъстотата и наличността на железопътните линии в избрани страни. Проследени са и някои аспекти от развитието на пътническия железопътен транспорт в ЕС. На базата на направения анализ са формулирани по-важните констатации относно текущите параметри на изследвания вид транспорт.
34.	18.	Желязкова, Д. (2014) Ролята на електронните канали за продажби при пътническия транспорт на България. // сп. "Известия" на Съюза на учените - Варна, серия "Икономически науки", с. 85 – 91. ISSN 1314-7390 RePec Резюме: Настоящата статия разглежда текущите параметри на продажбите в пътническия транспорт в България на

		базата на диференцирана информация за онлайн и офлайн продажбите, освен това изследването включва информация за вида транспорт и разделя продажбите във въздушния транспорт и другите видове транспорт, както и следващите данни включват онлайн продажби, разделени въз основа на използвания канал на директни продажби и продажби, извършени от агент. Въз основа на логичен икономически анализ по очертани насоки са формулирани някои важни изводи, които поставят въздушния транспорт в лидерство по дял на онлайн продажбите и локализируют наличието на сериозен потенциал за развитие на онлайн продажбите в сегмента на пътническия транспорт в България.
35.	19.	Zhelyazkova, D. (2014) Current Dimension of the Transport Potential of Varna District. // Socio-economic Research Bulletin, Odessa National Economic University, Issue 4 (55), UD classification 06:33C, ISSN 2313-4569, pp. 157 – 163. Резюме: Настоящата разработка очертава текущото състояние на транспортния потенциал на област Варна по видове транспорт. В този контекст инфраструктурната обезпеченост за автомобилния транспорт е достатъчна, стойностите на показателите за гъстотата на транспортната мрежа са постоянни и гравитират около средните за България. Динамиката на развитие на основните показатели от дейността на Пристанище Варна показва неговия потенциал за развитие по отношение на обработка на товари и пътници, като въздушният транспорт остава най-слабо развит, но показва положителни перспективи за развитие както по отношение на пътници, така и на товари карета. В заключение правим извода, че Варна има своето място в общото европейско транспортно пространство, но не трябва да пренебрегваме сериозните предизвикателства, пред които е изправен транспортът и които съпътстват неговото развитие на територията на областта.
36.	20.	Желязкова, Д. (2013) Същност и особености на транспортните алтернативи при превоза на пътници. // сп. “Известия” на Съюза на учените - Варна, серия “Икономически науки”, с. 77 – 85. ISSN 1314-7390 RePec Резюме: Превозът на пътници се отличава с техните характеристики и отговорности на превозвач от тези на товари или товари, което се дължи главно на необходимостта да се спазват човешките права на гражданите по време на превоза и да се осигурят условия за запазване на техния живот и здраве. Основната цел на настоящата работа е да разкрие същността и особеностите на пътническия транспорт в контекста на използването на различни транспортни алтернативи.
37.	21.	Желязкова, Д. (2012) Баланс в транспортния сектор на България? // сп. “Известия” на Съюза на учените - Варна, серия “Икономически науки”, с. 10 – 17. ISSN 1314-7390 RePec Резюме: Балансът в транспортния сектор на България е един от важните стратегически въпроси за страната като

		пълноправен член на ЕС. Постигането му трябва да бъде основен държавен приоритет, тъй като във всяка една транспортна алтернатива има сериозен потенциал. Усилията трябва да бъдат насочени към подобряване на качеството на автомобилния транспорт, съживяване на железопътния транспорт, контролиран растеж на въздушния транспорт, адаптиране на системата за морски и вътрешни водни пътища към новите изисквания, връзка между различни транспортни алтернативи и възможности. В този контекст идеята е да се проследи състоянието на транспортния сектор в България по отношение на структурната му специфика по отношение на превозваните товари и извършената работа от всеки вид транспорт. Целта на тази статия е въз основа на анализ на превозваните товари и работата на транспортния вид, да очертае някои от проблемите и възможностите за неговото развитие.
--	--	--

IV. Научни доклади

Общ номер	Номер в група	Заглавие
38.	1.	Желязкова, Д. (2023) Предизвикателства пред работната сила на сектор „Транспорт, складиране и пощи“ в условията на дигитална трансформация. // Сборник с доклади от Третата научна и бизнес конференция по логистика и управлението на веригата на доставките на тема: „Иновации и тенденции в логистиката и управлението на веригата на доставките“. София: Издателски комплекс УНСС, с. 144 – 151. ISSN 978-619-232-785-9 Резюме: Целта на настоящата разработка е въз основа на кратък обзор на резултатите от наблюдение, проведено от НСИ през 2022 г. относно работната сила в сектор „Транспорт, складиране и пощи“, да се разкрият предизвикателства пред човешкия ресурс, ангажиран в обследваните стопански дейности. Това налага да се систематизират и коментират основни проблеми, които се разкриват въз основа на официалните емпирични данни, свързани с изпълнението на ангажименти на персонала в рамките на работното време. Решаването на поставените проблеми се търси във връзка с основните направления на дигиталната трансформация в логистиката, които са изкуственият интелект, машинното обучение, интернет на нещата, блокчейн технологиите, автономните превозни средства и анализът на големите данни.
39.	2.	Желязкова, Д. (2023) Предизвикателства пред логистиката в новите реалности. // Международна научна конференция на тема: Търговия 5.0: дигитализация и/или хуманизация, с. 157 – 163. ISBN 978-954-21-1160-3 Резюме: Съвременната логистика се развива бързо и динамично, съпътствана от множество предизвикателства,

		които в настоящата статия свързваме с промени във веригата на доставки, ръст на електронната търговия, активизиране и интензифициране в използването на дигитални инструменти, автоматизация, ускоряване на транспортните процеси. и устойчиво развитие. В хода на изследването всяко едно от посочените предизвикателства е представено с идеята авторът да направи своя коментар за влиянието му върху логистиката като цяло или в отделни нейни измерения и върху конкретни функционални области.
40.	3.	Желязкова, Д., Н. Желязкова. (2023) Ефекти и устойчиви решения в енергийния сектор на България. // Международна научна конференция на тема: Търговия 5.0: дигитализация и/или хуманизация, с. 72 – 78. ISBN 978-954-21-1160-3 Резюме: В настоящото изследване авторите си поставят за цел да разгледат някои ефекти от производството и разпределението на електроенергия в България през периода 2017 – 2021 г. и да разгледат иновативните решения в подкрепа на устойчивото развитие, които Енерго-Про Варна ЕАД предлага на своите клиенти като един от основните търговци на електроенергия в страната. Ефектите в енергетиката за целите на изследването са свързани с генерираните отпадъци от производството и разпределението на енергия и горива в България. Предлаганите от Енерго-Про Варна ЕАД решения в подкрепа на устойчивото развитие са свързани с използването на възобновяеми енергийни източници и енергийната ефективност.
41.	4.	Желязкова, Д., М. Стоянов. (2022) Сравнителен анализ на пощенската индустрия в България и избрани страни от ЕС-27. // Логистиката в условията на криза: предизвикателства и решения, Варна: Наука и икономика, с. 21– 27. ISBN978-954-21-1128-3. Резюме: Категорична е ролята и значимостта на пощенската индустрия в условията на глобализация и под непрекъснатото въздействие на трудно подлагащи се на предвиждане и посока на развитие фактори на пазарната среда (здравни кризи и пандемии, военни конфликти, политическа нестабилност, дигитализационна трансформация и пр.). Под условията на тези предизвикателства в някои държави се възприемат и успешно налагат подходи и концепции за адаптиране на пощенския бизнес към новите пазарни и обществени реалности. Това издига на преден план представянето на тези страни по отношение на покритието на територията за обслужване и обхванатото население от постоянни пощенски офиси като ключови индикатори за развитието на пощенската услуга и нейното трансформиране от традиционна към съвременен високо технологичен и цифрово обезпечен комплексен продукт.
42.	5.	Желязкова, Д. (2021) Пазарът на електрически автомобили – състояние, проблеми и тенденции. // Сборник с доклади от Втората научна и бизнес конференция по логистика и управлението на веригата на доставките на тема:

		„Иновации и добри практики в логистиката и управлението на веригата на доставките“. София: Издателски комплекс УНСС, с. 39 – 47. ISSN 978-619-232-548-0. Резюме: Разработката си поставя за цел да проследи динамиката в развитието на пазарния дял на електрически автомобили и на тази основа да се локализируют проблеми, които съпътстват навлизането и конкурентното утвърждаване на тези продукти на автомобилния пазар, както и да се очертаят основни тенденции в неговото развитие. За постигане на така заложената цел е направено изследване на актуални измерения на пазара на електрически автомобили в света, диференцирано по държави и по марки автомобили, а на европейско равнище са анализирани данни за продажбите, регистрирани за шестте държави с най-голям пазарен дял. В национален мащаб са разгледани автомобилите с електрическо захранване на трима производители, позиционирани на българския пазар и са сравнени техните предложения по отношение на мощност на двигателя, гаранция на батерията и цена.
43.	6.	Желязкова, Д., М. Стоянов. (2021) Офшорните зони като алтернатива за алокация на капитала. // Сборник с доклади от кръгла маса на тема: „Търговията – научно знание и бизнес реалност“. Свищов: СА „Д. А. Ценов“, с. 87 – 92. ISBN 978-954-23-2005-0. Резюме: В работата се прави кратък преглед на същността и особеностите на офшорните зони. Представена е класификация на офшорните юрисдикции и са дадени описателните характеристики на отделните видове. Направен е преглед на водещите юрисдикции, оценени по Индексът на убежищата за корпоративно данъчно облагане (Corporate Tax Haven Index) и са представени оценките за привлекателността на България като дестинация за изнесени услуги за 2021 г. в Global Service Location Index.
44.	7.	Желязкова, Д. (2020) Споделената мобилност като модерно транспортно решение. // Сборник доклади от Международна научна конференция на тема „Икономическа наука, образование и реална икономика: развитие и взаимодействия в дигиталната епоха“, Варна: Унив. изд. „Наука и икономика“, Том 1, с. 391 – 399. ISBN 978-954-21-1037-8 Резюме: В контекста на постигане на целта на настоящото изследване е направено теоретично обобщение относно развитието на споделената мобилност като транспортно решение, базирано на съвременни технологии и подходи за организация на движението на хора в градска и извънградска среда. Опциите за споделена мобилност се считат за избор на потребителите и се свеждат до споделено пътуване с велосипед и скутер (за кратки разстояния до 5 км), услуги за споделено пътуване за средни разстояния от 5 до 15 км и споделяне на автомобили и коли под наем над 15 км. Тенденциите в развитието на услугите за споделен транспорт се проследяват на базата на прогнозни данни за

		приходите, натрупани от Ride hailing услугите и колите под наем в периода 2018 - 2023 г.
45.	8.	Желязкова, Д., М. Стоянов. (2019) Интеграция на електронната търговия и куриерските услуги в съвременната цифрова реалност. // Първа научна и бизнес конференция „Знанието по логистика и управление на веригата на доставките в България: образование, бизнес, наука“, София: Унив. изд. “Стопанство“, с. 127 – 136. ISBN 978-619-232-241-0 Резюме: Съвременните измерения на правенето на бизнес предполагат постигане на по-висока взаимна обвързаност между партниращите организации, които довеждат продуктите до крайните потребители. Постигането на координация и съгласуваност между електронните търговци и куриерските операторите е ключов фактор за успешната продуктова реализация, но има и своята същественост по отношение на широк кръг от дейности свързани с комплексността на следпродажбеното обслужване.
46.	9.	Желязкова, Д. (2018) Мястото на България в Дунавския воден транспорт. // В сборник доклади на международна научно-практическа конференция на тема „Индустриален бизнес и предприемачество – иновации в науката и практиката“, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“, с. 154 – 161. ISBN 978-954-21-0982-2 CEEOL Резюме: В разработката е проследен в сравнителен план обемът на превозените товари по р. Дунав и участието на България в общия товарооборот, с цел да бъдат систематизирани актуални проблеми пред вътрешния воден транспорт на страната. В хода на анализа е установено, че българският речен транспорт превозва сравнително неголеми обеми от товари, предимно продукти от група „Метални руди, торф и други рудни и изкопаеми продукти“ и продукти на селското стопанство, лова, горското стопанство и риболова. Проблемите, които бяха разкрити са причинени от два основни фактора: природата и човекът, които водят до намаляване на трафика по реката в българския участък.
47.	10.	Nikolaev, R., D. Zhelyazkova, T. Milkova. (2018) Minimizing the transportation costs by means of three dimensional transportation problem. // 5th International multidisciplinary scientific conference on social sciences & arts SGEM 2018, 26 August – 01 September 2018 Albena Co., Bulgaria: conference proceedings – Volume 5, Modern science. Economics & Tourism, Issue 1.4, pp. 549 – 556. DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.4. ISBN 978-619-7408-64-5 Резюме: В настоящата статия се предлагат някои възможности за конструиране и прилагане на различни модификации на добре известната транспортна задача с цел минимизиране на транспортните разходи за пренасяне на материалните потоци между доставчици и потребители. Транспортните разходи обикновено са значителна част от общите логистични разходи и всяка логистична система има свои специфики и характеристики за

		транспортиране на материали, стоки и продукти. Това дава възможност за прилагане на различни оптимизационни модели и методи, които засягат най-вече специфичните характеристики на всяка икономическа ситуация. В добре познатия класически модел на транспортния проблем се определя оптималното разпределение на транспорта, но не и времето на доставката. В настоящата изследователска статия авторите правят опит да конструират триизмерен транспортен проблем, като третото измерение е моментът на доставка и се определя оптимално решение за транспорта между доставчици и потребители за даден период от време. Разгледани са някои модификации на модела, които се различават по някои характеристики на проблема с отражение в ограниченията. Методите на линейната оптимизация се използват при изграждането на модела на тримерна транспортна задача за минимизиране на транспортните разходи.
48.	11.	Stojanov, M., D. Zhelyazkova, E. Gramatikova. (2018) Development of courier services in the next omnichannel strategy. // 5th International multidisciplinary scientific conference on social sciences & arts SGEM 2018, 26 August – 01 September 2018 Albena Co., Bulgaria: conference proceedings – Volume 5, Modern science. Economics & Tourism, Issue 1.5, pp. 261 – 268. DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5. ISBN 978-619-7408-64-5; ISSN 2367-5659 Резюме: Паралелното развитие на дигиталното общество и идеите за устойчиво развитие провокира куриерските компании да търсят иновативни решения, базирани на екосъобразни практики, които отговарят на технологичните промени, които настъпват в основните играчи в реализацията на продуктите, каквито са търговците. Целта на този документ е да разкрие мястото на куриерските компании като основни логистични посредници в контекста на омниканалната търговска стратегия и да очертае тенденциите в сектора, пред които са изправени доставчиците на куриерски услуги в България в контекста на дигитализацията на търговията и устойчивото развитие на обществото. В тази статия е направен теоретичен преглед на мястото на куриерските компании като основни логистични посредници в условията на омниканална търговия, направен е анализ на пазарния дял на доставчиците на куриерски услуги и очакваните световни приходи от куриерски услуги до 2025 г., както и парникови газове и въздух замърсители, натрупани при предоставянето на пощенски и куриерски услуги в ЕС-28. В заключение са обобщени тенденциите в индустрията на куриерските услуги, които подкрепят omnichannel стратегията на търговците, както и изводи за внедряване на съвременни дигитални решения със стратегически характер в дейността на куриерските компании, които съответстват на идеи за устойчиво развитие на сектора.
49.	12.	Желязкова, Д. (2018) Нещата в транспорта започват да мислят. // В сборник доклади на международната научно-практическа конференция на тема “Търговия 4.0 – наука, практика и образование”, Варна: Унив. изд. “Наука и

		икономика“, с. 483 – 491. ISBN 978-954-21-0980-8 CEEOL Резюме: Настоящата разработка има за цел да разкрие мястото на транспорта в контекста на концепцията за цифровата трансформация на икономиката и да разгледа някои примери в тази насока, които допринасят за неговото дигитално развитие. В основата на съвременните промени в икономиката се поставя кризата през периода 2007-2010 г., която се счита за предвестник на предстоящия край на вълната на информационните и телекомуникационните технологии, която на практика е петата по ред, основана на теорията за дългите вълни на Кондратиев. Конкретно в транспортния сектор дигитализацията се базира на такива постижения като: интелигентни транспортни системи, автономни транспортни средства, интернет приложения, самоорганизиращи се производствени системи и пр.
50.	13.	Желязкова, Д. (2017) Качеството на транспортната инфраструктура като фактор за конкурентно позициониране. // В сборник доклади на международната научно-практическа конференция на тема “Съвременната логистика – бизнес и образование”, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“, 89 – 101. ISBN 978-954-21-0945-7 Резюме: Качество на транспортната инфраструктура играе стратегическа роля за развитието на икономическия и социалния живот в даден географски ареал, защото гарантира ефективното придвижване на стоки и хора, което кореспондира с идеята за европейската икономическа интеграция, насочена към разширяване на пазара и провеждане на политика на свободна движение на стоките, капиталите и работната сила, включително свободно избиране на местоживееене и създаване на условия за развитие на производителните сили и икономически растеж. В тази връзка транспортната инфраструктура има важно значение за експлоатацията на отделните видове транспорт, защото от нейното състояние зависят ефективността на използването на подвижния състав, скоростта на движение, производителността и себестойността на превозваните товари и пр. Целта на настоящата разработка е въз основа на анализ на качеството на транспортната инфраструктура на България и нейната обвързаност с TEN-T мрежата, да се формулират изводи относно актуалното ѝ състояние като фактор за конкурентоспособно позициониране на страната на транспортния пазар в Европа.
51.	14.	Желязкова, Д., М. Стоянов. (2017) Иновативни практики, прилагани от куриерските фирми, опериращи в България. // В сборник доклади на международната научно-практическа конференция на тема “Съвременната логистика – бизнес и образование”, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“, 2017, с. 313 – 322. ISBN 978-954-21-0945-7 Резюме: Куриерските фирми се превръщат във важен участник на пазара, който търси възможности за привличане

		и задържане на клиенти на база разнообразие от услуги, кореспондиращи със съвременните икономически, технологични и екологични условия на средата. Основната цел на настоящата разработка е да се направи преглед на организацията, ползите и негативите от използваните иновативните практики в дейността на модерните куриерски компании. В хода на изследването са систематизирани иновативни практики в три основни направления, свързани с развитието на електронната (мобилна) търговия, с технологичния напредък и екологичните отговорности на куриерите.
52.	15.	Nikolaev, R., T. Milkova, D. Zhelyazkova. (2017) Minimizing the transportation costs by optimal positioning of units in logistics system. // 4rd International multidisciplinary scientific conference on social sciences & arts SGEM 2017, 24-30 August 2017 Albena, Bulgaria: conference proceedings – Book 1, Modern science. Economics & Tourism, Volume IV, pp. 509 – 516. ISBN 978-619-7408-16-4; ISSN 2367-5659; DOI: 10.5593/sgemsocial2017/14 Резюме: Настоящата изследователска работа се занимава с проблема за определяне на оптималното позициониране на единиците в логистичната система с цел минимизиране на транспортните разходи за осигуряване на комуникация между единиците. За целите на изследването логистичната система се разглежда като относително стабилна съвкупност от звена (структурни и/или функционални подразделения на компанията, но също така доставчици, потребители и логистични посредници), свързани помежду си и обединени в едно управление на логистичния процес за реализиране на корпоративната стратегия на бизнес организацията. Основна задача на управлението на логистичните системи е осигуряването на минимални разходи за всички процеси, един от които е свързан с позиционирането на взаимосвързаните звена. При определяне на оптималното позициониране на единиците в логистичните системи трябва да се вземат предвид различни фактори, един от които е справянето с транспортните разходи в зависимост от разстоянието между взаимосвързаните единици. Обикновено при определяне на оптималното позициониране на единиците се прилага подход, при който се прави избор между определено количество опции, като се вземат предвид конкретни фактори – производствени разходи, транспортни разходи и др. В настоящата статия се предлага друг вид оптимизация, използваща инструментите на аналитична геометрия. На тази база единиците на логистичната система се третират като точки в декартова координатна система. Конструиран е нелинеен модел за оптимизация и е предложен аналитичен метод за решаването му на базата на известния проблем на Херон. Чрез този модел се намират координатите на точките, в които да се позиционират единиците, за да се сведе до минимум общото разстояние между взаимосвързаните

		единици, като се вземат предвид определени ограничителни условия.
53.	16.	Nikolaev, R., D. Zhelyazkova, T. Milkova. (2017) Modeling of Optimal Structure of Passenger Transport in Bulgaria. // 4rd International multidisciplinary scientific conference on social sciences & arts SGEM 2017, 24-30 August 2017 Albena, Bulgaria: conference proceedings – Book 1, Modern science. Economics & Tourism, Volume IV, pp. 525 – 532. ISBN 978-619-7408-16-4; ISSN 2367-5659; DOI: 10.5593/sgemsocial2017/14. Резюме: Икономически обосноваването на решенията относно европейската транспортна система са от решаващо значение за конкурентоспособността на Алианса в целия свят, за финансовия растеж, за намаляване на безработицата и за подобряване на стандарта на живот. Именно свободното движение на хора през границите е един от четирите вида свободи, характерни за европейските граждани, заедно със свободния транспорт на стоки, услуги и капитали. За реализиране на мобилността на своите граждани всяка страна създава предпоставки за развитие на разнообразни транспортни алтернативи, вкл. автобусен, железопътен, воден (морски, вътрешни водни пътища) и въздушен транспорт. В настоящото изследване е направен опит за моделиране на оптимална структура на пътническия транспорт с цел максимизиране на общите транспортни разходи от всеки вид транспорт за определен интервал от време, измерен в общи километри за общ брой пътници. По методологията на математическото моделиране се изгражда нелинеен математически модел, който се трансформира в линеен с оглед по-лесното му изчисляване. Създаденият и тестван модел на задачата за оптимизиране на общия превозен обем от пътническия транспорт в България за периода 2008-2015 г. е добра емпирична база за реализиране на редица експерименти с различен времеви диапазон и лаг на прогнозиране, които могат да бъдат успешно приложени на международно, национално и регионално ниво. Неговият потенциал позволява прогнозирането в сравнителен ред с реални данни да послужи в бъдеще за одобряване или отхвърляне на хипотези с тактическо значение. Прогнозните стойности на показателите за общия превозен обем от всеки вид транспорт в България са добра основа за дефиниране на основни изводи в съпоставителен ред с очакваните очаквания за развитието на транспортния сектор в Европейския съюз.
54.	17.	Желязкова, Д. (2017) Автономните автомобили и въпросите, които поставят. // В сборник доклади на VII международна научна конференция на тема “Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения (ИПС-2017)”, том I, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“, с. 247 – 254. ISBN 978-954-21-0834-4 Резюме: Иновативните решения в транспорта са свързани с много постижения, едно от които са автономните

		автомобили или превозни средства, управлявани без човешка намеса. Във връзка с това възникват някои въпроси, свързани с правната отговорност в случай на злополука. Понастоящем са известни два основни подхода за поемане на наказателна отговорност в случай на произшествия с участието на автономни автомобили: затворен и открит. Междувременно автономните автомобили решават проблема на транспорта, свързан с дискриминационното положение, което е част от нашето общество, те предлагат възможност за активно самостоятелно участие в транспортните процеси на хора без книжка или със здравословни проблеми, които в момента са в латентно състояние, участниците подпомагат преодоляването на определени дестинации.
55.	18.	Желязкова, Д. (2016) Състояние и възможности за развитие на устойчив транспорт в България. // В сборник доклади от Десета международна конференция “Логистиката в променящия се свят”, София: ИК УНСС, с. 382 – 393. ISBN 978-954-644-900-9 Резюме: Актуалността на темата произтича от факта, че съвременното общество е чувствително по въпросите за устойчиво развитие във всички сфери от позицията на опазването на околната среда и съхраняване на условията за живот в максимална степен на доближаване до тези, възприемани като естествени. Особена сензитивност в тази посока поражда развитието на транспорта и неговите устойчиви аспекти, породена от непрекъснато растящата му експлоатационна активност като следствие от динамиката на стопанските и социалните процеси и неизбежното му влияние върху екологичните ресурси. В тази връзка възниква идеята да се изследват показателите за устойчив транспорт в България, систематизирани от НСИ.
56.	19.	Желязкова, Д. (2015) Модел за оптимизация на общото количество извършена работа от товарния транспорт. // В сборник доклади на международна научно-практическа конференция на тема “Математиката като фундаментална и приложна наука”, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“, с. 197 – 203. ISBN 978-954-21-0860-3 Резюме: Промените в икономическата конюнктура се отличават с динамичен характер и вземането на управленски решения се превръща в сложен процес, изискващ отстояване на обективна и аргументирана позиция, която още повече се усложнява на секторно равнище. В този контекст възниква идеята да се търси приложна активност на математическото моделиране като апарат за обосновано рационализиране на процесите в транспортния сектор. За целта в настоящата разработка се прави опит за конструиране на икономико-математически модел за оптимизация на общото количество извършена работа в млн. ткм от различните видове товарен транспорт за даден период от време, с чиято помощ да може да се направи прогноза за посоката на развитие на транспортната дейност.
57.	20.	Желязкова, Д. (2015) Възможности за прилагане на Интелигентни транспортни системи в автомобилния транспорт

		на България. // Сборник материалов Международной научно-практической конференции: „Украина – Болгария – Европейский союз: современное состояние и перспективы“, Херсон – Варна: ЧП Вышемирский В. С., Том 1, с. 76 – 80. ISBN 978-617-7273-15-7 Резюме: Настоящата разработка има за цел да разгледа някои възможности за прилагане на Интелигентни транспортни системи (ИТС) в областта на автомобилния транспорт на България. За постигане на формулираната цел вниманието се фокусира върху Япония като страна, широко прилагаща ИТС, които непрекъснато еволюират, модифицират се и се адаптират към конкретни ситуационни модели.
58.	21.	Желязкова, Д. (2015) Иновативни подходи в съвременната търговска практика. // Международна научна конференция на тема „Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения“, Варна: Унив. изд. „Наука и икономика“, т. 2, с. 425 – 435. ISBN 978-954-21-0834-4 Резюме: Конкурентната икономическа среда, в която оперират търговците ги провокира да търсят и реализират иновативни и нестандартни тактически и стратегически решения, с оглед привличането и задържането на клиенти. Този подход е опит да се отвоюват пазарни позиции както в краткосрочен, така и в дългосрочен план като се разграничат в съзнанието на потребителите отделни търговски марки, продукти, услуги, обекти и пр. Алтернативни търговски практики биват прилагани и с оглед опазване на природната среда и създаване на „справедливи и благоприятни условия на труда“ в унисон с правата на човека като се счита, че „традиционните общества обикновено имат сложни системи от задължения..., представи за справедливост, политическа легитимност и човеко благоденствие, които целят да постигнат човешко достойнство, благоденствие или благосъстояние напълно независимо от правата на човека. Тези институции и практики са алтернативи, а не различни формулировки на правата на човека“. Целта на настоящата разработка е да разкрие някои модерни подходи, прилагани от търговците, в стремежа им за фокусиране на клиентите към определени продукти, услуги или търговски обекти и да насочи вниманието към „справедливите“ аспекти на международната търговия като отражение на обществената отговорност към природата и човека.
59.	22.	Желязкова, Д. (2015) Товарният въздушен транспорт като сравнително нова транспортна алтернатива. // В сборник доклади „Логистиката – възможности и предизвикателства“ от Девета международна научна конференция на тема „Логистиката в променящия се свят“, София: ИК УНСС, с. 54 – 64. ISBN 978-954-644-721-0 Резюме: Въздушният транспорт е сравнително нова транспортна алтернатива в икономическия живот, която динамично разширява своя обхват и заема сериозни позиции при транспортирането на товари. Въздушното карго

		допринася за глобалното икономическо развитие и създава милиони работни места, което е основата на идеята да бъдат анализирани актуалните измерения на товарните превози по въздух. Целта на настоящата разработка е да се изследва състоянието на товарния въздушен транспорт в международен мащаб и на тази основа да се формулират изводи в очертаните насоки.
60.	23.	Zhelyazkova, D. (2014) The Place of Bulgaria in the European Transport Area. // The 2nd Virtual Multidisciplinary Conference Quaesti 2014, 15-19 December, EDIS - Publishing Institution of the University of Zilina, Slovakia, p. 488-491. ISBN 978-80-554-0959-7 и ISSN 1339-5572 Резюме: Европейският транспорт е на кръстопът и затова страните членки на ЕС са изправени пред предизвикателства и отговорности, за които трябва да се обединят и да постигнат синергичен ефект в рамките на общото европейско пространство както по отношение на икономическата ефективност, така и по отношение на опазването на околната среда. В момента България е позиционирана на транспортната карта на Европа сравнително неадекватно по отношение на приоритетното развитие на автомобилния транспорт, занижените показатели на железопътния транспортен вариант и по-ниската степен на завършеност на пътната мрежа в страната, което предполага преориентиране на сектор към приложната дейност на съвременни транспортни решения, базирани на принципите на интермодалност, мултимодалност и комбинирани решения.
61.	24.	Желязкова, Д. (2014) Автомобилният транспорт като стратегически значим в международен мащаб. // В сборник доклади на научно-практическа конференция на тема: „Транспортът в променящия се свят – предизвикателства и решения“, София: ИК – УНСС, с. 160 – 170. НАЦИД № 2032 Резюме: Разработката проследява в динамичен план състоянието на автомобилния транспорт на база данни за относителен дял на автомобилния транспорт в общата транспортна дейност на избрани страни за периода 2000 – 2012 г., показатели за гъстота и степен на задоволеност с пътната мрежа на 20-те държави с най-голяма дължина на пътищата в света и превозната работа на автомобилния транспорт в избрани страни за 2012 г. На тази основа се извършват анализи, регистрира се сериозен интерес към пътните превози, което се обвързва с редица причинно-следствени връзки и в заключение се систематизират някои по-важни изводи в развитието на автомобилния транспорт през изследвания период.
62.	25.	Zhelyazkova, D. (2014) Comparative characterization Varna Port and Constantza Port. // International conference “Ukraine – Bulgaria – European Union: contemporary state and perspectives”, Kherson National Technical University, September, Vol. 1, pp. 50 – 54. ISBN 978-966-8912-94-8

		Резюме: Настоящата разработка има за цел в сравнителен план да съпостави Пристанища Варна и Констанца, предвид тяхното стратегическо местоположение на Черно море и географската им определеност в обсега на външна граница за ЕС. На тази основа авторът се стреми да локализира мястото на Пристанище Варна върху европейската транспортна карта.
63.	26.	Желязкова, Д. (2013) Феър трейд - аргументи „За” и „Против”. // В сборник доклади на юбилейна международна научна конференция на тема “Регионални и глобални измерения на търговията”, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика”, с. 63 – 74. ISBN 978-954-21-0667-8 Резюме: Съвременният свят е ориентиран към внедряване на щадящи околната среда практики във всички аспекти на живота, те имат сериозно икономическо и практическо приложение в международен мащаб в съответствие с прилагането на трудовите права в адекватни условия. В подкрепа на тази идея се създава международно движение и организация на търговски мрежи дистрибутори на продукти, произведени в по-слабо развитите икономически страни и предлагани на пазара в по-напреднали страни. Основната идея на тази инициатива е насочена към дългосрочно подобряване на условията на труд за производителите членове на това международно движение и опазване на околната среда при производството на тези продукти. Основната цел на този документ е да разкрие някои аспекти на справедливата търговия като движение, което се стреми да постигне по-голяма справедливост в международната търговия.
64.	27.	Желязкова, Д. (2013) Оценка на „отвореността на пазарите” в страните от Европейския съюз на база ОМІ. // В сборник доклади на юбилейна международна научна конференция на тема „Търговията – минало, настояще и бъдеще”, София: ИК УНСС, с. 45 – 51. ISBN 978-954-644-438-7 Резюме: Модерните търговски процеси се променят със забележителна динамика и това налага да се обмислят и използват нови подходи при тяхното оценяване. Този безспорен факт провокира и проучването, проведено за пръв път през 2011 година от фондация за изследвания към Международната търговска камара (МТК). Целта на новия индекс, който МТК възнамерява да публикува ежегодно, е да се наблюдава отвореността към търговията и инвестициите в отделните страни и да се предоставят на законотворците критерии за оценка на бизнес средата. Страните, включени в класацията са общо 75 от тях 35 са развити страни, 37 са развиващи се икономики и три са бивши съветски републики (Руската Федерация, Украйна и Казахстан). През 2009 г. тези икономики покриват 95% от световния внос на стоки и услуги. Интерес за настоящото изследване представляват само страните, членки на Европейския съюз и по-конкретно България. Целта на разработката е да представи същността на новия индекс за

		оценка на отвореността на пазарите (Open Markets Index) и на база изследване на неговите ключови елементи за страните от ЕС-27 да бъдат изведени някои тенденции в развитието на търговията в България.
65.	28.	Желязкова, Д. (2012) Ролята на транспорта в търговията в условията на новите реалности. // В сборник доклади на юбилейна международна научна конференция на тема „Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката”, том III, Варна: Унив. изд. “Наука и икономика“, с. 260 – 267. ISBN 978-954-21-0602-9 Резюме: Въз основа на направения теоретичен обзор разработката позволява да бъдат открити основни аспекти, свързани с разкриване ролята на транспорта в търговията в условията актуалната пазарна среда: Транспортът в търговията създава основа за нормално протичане на търговския процес, осигурявайки оптимални условия, съобразени с особеностите на нашето съвремие за придвижване на материалните потоци до търговските обекти на едро и дребно; Транспортът в търговията допринася за формиране на четири полезности – продуктова полезност, времева полезност, пространствена полезност и полезност на притежанието, спазвайки стриктно правилото на 7-те R, което е фактор за успех при сегашните икономически реалности; Транспортът предоставя възможност за избор на алтернативи пред търговията като определящо значение в настоящия момент има автомобилният транспорт, но все по-важни и перспективни за търговците ще се оформят и останалите транспортни решения в условията на глобализация, особено за търговията на едро; Транспортът поставя определени изисквания пред търговията, съобразени с пазарната обстановка, които повлияват позитивно нейните икономически показатели.
66.	29.	Желязкова, Д. (2011) Актуалното състояние на основни стълбове в развитието на българския транспорт. // В сборник доклади на юбилейна международна научна конференция на тема “Логистиката в променящия се свят” (Теория, практика, обучение), София: ИБИС, с. 261 – 273. ISBN: 978-954-9321-3 Резюме: Съвременните икономически тенденции засилват ролята на транспорта в стопанския живот , определена от неговата основна задача – да преодолее пространственото несъответствие между производството и потреблението , спазвайки основните логистични принципи точно навреме и точно на място. Глобализацията в световен мащаб допринася в най-голяма степен за интензифициране движението на пътници и товари на дълги разстояния. Този факт още повече засилва отговорността пред националния транспортен сектор за успешното осъществяване на икономическите процеси днес. Целта на настоящата разработка е да проследи аспекти от актуалното състояние на четири основни стълба в развитието на българския транспорт и на тази основа да локализира някои проблеми и препоръки.

Б. Други публикации за участие в конкурса за АД „професор“

Общ номер	Номер в група	Заглавие
67.	1.	Желязкова, Д. (2015) Професорите на Икономически университет – Варна 1920 – 2015 г. Варна: Унив. изд. „Наука и икономика”, с. 321 – 325. ISBN 978-954-21-0810-8. Резюме: Представена е кратка биографична информация за проф. д-р Данчо Данчев, който изминава дълъг творчески път през годините на своето развитие като преподавател и научен работник към катедра „Икономика и управление на търговията“ при Икономически университет – Варна. Широкият обхват от научни интереси намират отражение в разработените от проф. д-р Д. Данчев материали с теоретична и приложна стойност. Една от най-значимите му научни публикации е озаглавена „Таксономия на потребителските продукти“, в която той успява да постигне разширяване и обогатяване на познанието в областта на таксономията на потребителските продукти чрез теоретични обобщения, критичен анализ и по-пълно разкриване на същността, видовете, еволюцията, характерните черти и особености, предимствата и недостатъците, проблемите и перспективите на класификационните схеми на потребителските продукти.

V. Учебници и учебни помагала

Общ номер	Номер в група	Заглавие
68.	1.	Желязкова, Д. (2023) Логистично обслужване на клиентите. Учебник, Варна: Унив. изд. „Наука и икономика”, 143 с. ISBN 978-954-21-1139-9 Резюме: Настоящият учебник се състои от седем глави, в които последователно са разгледани същността на понятието обслужване на клиентите, като вниманието се фокусира по-конкретно към неговото съдържание в контекста на логистиката. Дефинира се процеса на обслужване на клиентите и на тази основа се извеждат основни понятия, свързани с качеството, които се обвързват с процесите на управление и контрол, съпътстващи логистичното обслужване. В съдържателен план се разглеждат основни принципи на формиране на системата на логистично обслужване като същевременно се представя йерархичната подреденост на документацията и методика

		за разработване на система за логистично обслужване. В логичната последователност се представят маркетинговите аспекти на логистичното обслужване и се разглеждат основни научни инструменти на системния анализ, каквито се явяват неформалните, графическите, количествените методи и методите на моделиране. На следващ етап се проследява същността на стандартите за обслужване на клиентите, показателите за измерване качество на логистичното обслужване и фактори, влияещи върху избора на равнище на логистично обслужване. Същевременно фокусът се насочва към системата за оценка на равнището на обслужване като ключов фактор за качеството на обслужване, посочена е процедура за оценка на равнището на обслужване и са представени широко използвани методи за оценка на равнището на обслужване, каквито са експертните, диференциалният метод и комплексният метод. В края на учебника се засягат и въпросите, касаещи организационните аспекти от обслужването на клиентите в логистиката.
69.	2.	Желязкова, Д. (2017) Транспортна логистика. Учебник, Варна: Унив. изд. „Наука и икономика”, 258 с. ISBN 978-954-21-0911-2 Резюме: В първа и втора глави на настоящия учебник се представят същността и структурата на транспортната логистика, както и мястото и ролята на транспорта в логистиката. В трета и четвърта глави се конкретизират особеностите, предимствата и недостатъците на отделните видове транспорт (автомобилен, железопътен, воден (морски и речен), въздушен и тръбопроводен) и се насочва вниманието към инфраструктурата и подвижния състав на всяка от транспортните алтернативи. Пета глава от учебника е посветена на транспортните решения и на транспортните задачи като акцентът се поставя върху възможностите за вземане на оптимални решения в областта на транспорта с помощта на икономико-математическите методи. В следващата шеста глава се засягат въпросите за транспортните тарифи и правила, които са основата на ценообразуването в сферата на транспорта и се преминава към класифициране на товарите и товарните превози в седма глава от учебника. Управлението на логистичния риск е обект на внимание в осма глава, където са разгледани методите за оценка и управление на риска в логистиката. В последните две глави интересът е насочен към митническите аспекти на транспортната логистика и нейната организация в макрологистичната система. Девета глава съдържа юридически постановки, касаещи специфичния митнически контрол по видове транспорт и описва основни транспортни документи. А десета глава разглежда

		същността на транспортните коридори в теоретичен план и представя тяхното разположение върху картата на Европа.
70.	3.	Димитрова, В., Д. Желязкова и Ю. Христова. (2016) Конкурентоспособност на търговския бизнес. Учебно помагало, Варна: Унив. изд. „Наука и икономика“, глава втора (с. 33 – 60), 288 с. ISBN 978-954-21-0895-5 Резюме: Целта на учебното помагало е формиране на знания, които да подпомогнат студентите да анализират и оценяват природата и характера на конкурентните условия, които определят стратегическите възможности и потенциала на фирмата да ги усвоява. Учебната дисциплина формира знания относно изследването на конкурентната среда, изграждането и поддържането на конкурентни предимства, избора на конкурентни стратегии, позиционирането и препозиционирането на фирмата и конкретен бизнес на пазара. Тя разширява знанията на студентите по икономика, маркетинг, мениджмънт и предприемачество и обогатява техните аналитични способности. Студентите придобиват умения за реална оценка на конкурентните позиции на фирмата на съответния пазар, изработването на стратегически и тактически решения за повишаване и поддържане на конкурентоспособността на бизнеса. В предлагания курс вниманието основно е насочено към поведенческия подход при анализа на конкуренцията, свързан с теорията за стратегиите.

Дата: 06.02.2025 г.
гр. Варна

Изготвил:

/доц. д-р Донка Желязкова/